

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకౌశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండ నాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, షట్త్రింశాధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

వైశంపాయన ఉవాచ ।

భీమసేనవచః శ్రుత్వా కుంతీపుత్రో యుధిష్ఠిరః ।
నిఃశ్వస్య పురుషవ్యాఘ్రుః సంప్రదధ్యౌ పరంతపః ॥ 36-1॥

శ్రుతా మే రాజధర్మాశ్చ వర్ణానాం చ వినిశ్చయాః ।
ఆయత్యాం చ తదాత్వే చ యః పశ్యతి స పశ్యతి ॥ 36-2॥

ధర్మస్య జానమానోఽహం గతిమగ్ర్యాం సుదుర్విదామ్ ।
కథం బలాత్కరిష్యామి మేరోరివ విమర్దనమ్ ॥ 36-3॥

స ముహూర్తమివ ధ్యాత్వా వినిశ్చిత్యేతికృత్యతామ్ ।
భీమసేనమిద వాక్యమ్అపదాంతరమబ్రవీత్ ॥ 36-4॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ ।

ఏవమేతన్మహాబాహో యథా వదసి భారత ।
ఇదమన్యత్సమాదత్స్వ వాచ్యం మే వాక్యకోవిద ॥ 36-5॥

మహాపాపాని కర్మాణి యాని కేవలసాహసాత్ ।
ఆరభ్యంతే భీమసేన వ్యథంతే తాని భారత ॥ 36-7॥

సుమంత్రితే సువిక్రాంతే సుకృతేసువిచారితే ।
సిద్ధ్యంత్యర్థా మహాబాహో దైవం చాత్ర ప్రదక్షిణం ॥ 36-8॥

యత్తు కేవలచాపల్యాద్బలదర్పోత్థితః స్వయం ।
ఆరబ్ధవ్యమిదం కార్యం మన్యసే శృణు తత్రమే ॥ 36-9॥

భూరిశ్రవాః శలశ్చైవ జలసంధశ్చ వీర్యవాన్ ।
భీష్మో ద్రోణశ్చ కర్ణశ్చ ద్రోణపుత్రశ్చ వీర్యవాన్ ॥ 36-10॥

ధార్తరాష్ట్రా దురాధర్వాః దుర్యోధనపురోగమాః ।
సర్వ ఏవ కృతాశస్త్రాశ్చ సతతం చాతతాయినః ॥ 36-11॥

రాజానః పార్థివాశ్చైవ యేఽస్మాభిరుపతాపితాః ।
సం శ్రితాః కారవం పక్షం జాతస్నేహాశ్చ తం ప్రతి ॥ ॥36-11॥

దుర్యోధనహితే యుక్తాన తథాస్మాసు భారత ।
పూర్ణకోశా బలోపేతాః ప్రయతిష్యంతి సంగరే ॥ ॥36-12॥

సర్వే కారవసైన్యస్య సపుత్రామాత్యసైనికాః ।
సంవిభక్తా హి మాత్రాభిర్భోగైరపి చ సర్వశః ॥ ॥36-13॥

దుర్యోధనేన తే వీరాః మానితాశ్చ విశేషతః ।
ప్రాణాంస్త్వక్ష్యంతి సంగ్రామే ఇతి మే నిశ్చితా మతిః ॥ ॥36-14॥

సమా యద్యపి భీష్మస్య వృత్తిరస్మాసు తేషు చ ।
ద్రోణస్య చ మహాబాహో కృషస్య చ మహాత్మనః ॥ ॥36-15॥

అవశ్యం రాజసింహస్తైర్నిర్వేష్య ఇతి మే మతిః ।
తస్మాత్త్వక్ష్యంతి సంగ్రామే ప్రాణానపి సుదుస్త్వజాన్ ॥ ॥36-16॥

సర్వేదివ్యాస్త్రవిద్వాంసః సర్వే ధర్మపరాయణాః ।
అజేయాశ్చేతి మే బుద్ధిరపి దేవైః సవాసవైః ॥ ॥36-17॥

అమర్షీ నిత్యసంరబ్ధస్త్ర కర్ణో మహారథః ।
సర్వాస్త్రవిదనాధుష్యః హ్యభేద్యకవచావృతః ॥ ॥36-18॥

అనిర్జిత్యరణే సర్వానేతాన్పురుషసత్తమాన్ ।
అశక్యో హ్యసహాయేన హంతుం దుర్యోధనస్త్వయా ॥ ॥36-19॥

న నిద్రామధిగచ్ఛామి చింతయానో వృకోదర ।
అతిసర్వాంధనుర్గ్రాహాన్సూతపుత్రస్య లాఘవం ॥ ॥36-20॥

వైశంపాయన ఉవాచ ।

ఏతద్వచనమాజ్ఞాయ భీమసేనోఽత్యమర్షణః ।
బభూవ విమనాస్త్రస్తః న చైవోవాచ కించన ॥ ॥36-21॥

తయోః సంవదతోరేవం తదా పాండవయోర్ద్వయోః ।
ఆజగామ మహాయోగీ వ్యాసః సత్యవతీసుతః ॥ 36-22॥

సోఽభిగంయ యథాన్యాయం పాండవైః ప్రతిపూజితః ।
యుధిష్ఠిరమిదం వాక్యమువాచ వదతాంవరః ॥ 36-23॥

యుధిష్ఠిర మహాబాహో వేద్మి తే హృదయస్థితం ।
మనీషయా తత క్షిప్రమాగతోస్మి నరర్షభ ॥ 36-24॥

భీష్మాద్ద్రోణాత్కృపాత్కర్ణాద్ద్రోణపుత్రాచ్చ భారత ।
దుర్యోధనాన్పుపసుతాత్తథా దుఃశాసనాదపి ॥ 36-25॥

యత్ తే భయమమిత్రఘ్న హృది సంపరివర్తతే ।
తత్తేహం నాశయిష్యామి విధిదృష్టేన కర్మణా ॥ 36-26॥

తచ్ఛుత్వా ధృతిమాస్థాయ కర్మణా ప్రతిపాదయ ।
ప్రతిపాద్య తు రాజేంద్ర తతః క్షిప్రం జ్వరం జహి ॥ 36-27॥

తత ఏకాంతమున్నీయ పారాశర్యో యుధిష్ఠిరం ।
అబ్రవీదుపపన్నార్థమిదం వాక్యవిశారదః ॥ 36-28॥

శ్రేయసస్తే పరః కాలః ప్రాప్తో భరతసత్తమ ।
యేనాభిభవితా శత్రూన్రణే పార్థో ధనుర్ధరః ॥ 36-29॥

గృహాణేమాం మయా ప్రోక్తాం సిద్ధిం మూర్తిమతీమివ ।
విద్యాం ప్రతిస్మృతిం నామ ప్రపన్నాయ బ్రవీమి తే ॥ 36-30॥

యామవాప్యమహాబాహురర్జునః సాధయిష్యతి ।
అస్త్రహేతోర్మహేంద్రం చ రుద్రం చైవాభిగచ్ఛతు ॥ 36-31॥

వరుణం చ కుబేరం చ ధర్మరాజం చ పాండవ ।
శక్తో హ్యేష సురాంద్రఘ్నం తపసా విక్రమేణ చ ॥ 36-32॥

ఋషిరేష మహాతేజాః నారాయణసహాయవాన్ ।
పురాణః శాశ్వతో దేవస్త్వజేయో జిష్ణురచ్యుతః ॥ 36-33॥

అస్త్రాణీనద్రాచ్చ రుద్రాచ్చ లోకపాలేభ్య ఏవ చ ।
సమాదాయ మహాబాహుర్మహాత్కర్మ కరిష్యతి ॥ 36-34॥

వనాదస్మాచ్చ కౌంతేయ వనమన్యద్విచింత్యతాం ।
నివాసార్థాయ యద్యుక్తం భవేద్భ్యః పృథివీపతే ॥ 36-35॥

ఏకత్రచిరవాసో హి న ప్రీతిజననో భవేత్ ।
తాపసానాం చ సర్వేషాం భవేదుద్వేగకారకః ॥ 36-36॥

మృగాణాముపయోగశ్చ వీరుదోషధిసంక్షయః ।
బిభర్షి చ బహున్విప్రాన్వేదవేదాంగపారగాన్ ॥ 36-37॥

వైశంపాయన ఉవాచ ।

ఏవముక్త్యా ప్రసన్నాయ శుచయే భగవాన్ప్రభుః ।
ప్రోవాచ లోకతత్త్వజ్ఞః యోగీవిద్యామనుత్తమాం ॥ 36-38॥

ధర్మరాజాయ ధీమాన్స వ్యాసః సత్యవతీసుతః ।
అనుజ్ఞాయ చ కౌంతేయం తత్రైవాంతరధీయత ॥ 36-39॥

యుధిష్ఠిరస్తు ధర్మాత్మా తద్బ్రహ్మ మనసా యతః ।
ధారయామాస మేధావీ కాలేకాలే సదాభ్యసన్ ॥ 36-40॥

స వ్యాసవాక్యముదితః వనాద్ ద్వాతవనాత్ తతః ।
యయౌ సరస్వతీకూలే కాంయకం నామ కాననం ॥ 36-41॥

తమన్వయుర్మహారాజ శిక్షాక్షరవిశారదాః ।
బ్రాహ్మణాస్తపసా యుక్తాః దేవేంద్రమృషయో యథా ॥ 36-42॥

తతః కాంయకమాసాద్య పునస్తే భరతర్షభ ।

న్యవిశంత మహాత్మానః సామాత్యాః సపరిచ్ఛదాః ॥ ॥36-43॥

తత్రతే న్యవసనాజన్కంచితకాలం మనస్వినః ।

ధనుర్వేదపరా వీరాః శృణ్వంతో వేదముత్తమమ్ ॥ ॥36-44॥

చరంతో మృగయాం నిత్యం శుద్ధైర్బాణైర్మృగార్థినః ।

పితృదైవతవిప్రేభ్య నిర్వపంతో యథావిధి ॥ ॥36-45॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి

కామ్యకవనగమనే షట్త్రింశోఽధ్యాయః ॥36 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

